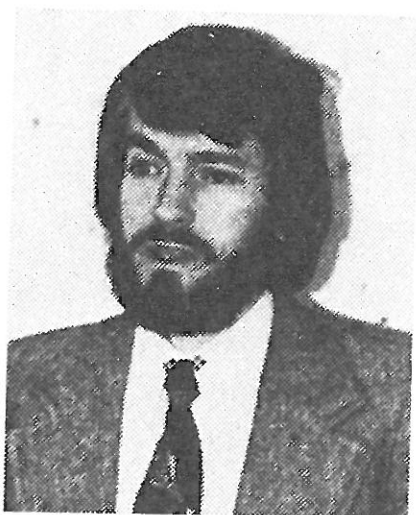

DIAKONALE UTFORDRINGER I DAGENS SITUASJON

JARLE AUNE
er diakonikonsulent i Nidaros.

Helt fra grunnlaget for sykepleien ble lagt i vårt land i forrige århundre i og med Cathinka Guldberg og hennes innsats når det gjaldt utviklingen av en faglig sykepleie, har tradisjonelt diakonien i stor utstrekning vært identisk med pleie av syke. Dette har

vært tilfelle både når det gjelder institusjonsdiakonien og diakonien i menighetene. Denne sterke tradisjonen må ses på bakgrunn av at sykepleien i forrige århundre var en pioneroppgave hvor kirkens diakoni la grunnen både for utviklingen av vår tids moderne sykepleie og utdanningen av sykepleiere.

I vår tid er sykepleie og sykepleieutdannelse blitt en felles samfunnsoppgave innenfor velferdsstaten. Noe annet ville også være utenkelig når en tar i betraktning de enorme ressurser som i dag kreves på området, og vi må derfor hilse det offentlige engasjement med glede.

Imidlertid er det ingen grunn for kirkens diakoni til å trekke seg ut eller la seg spille ut over sidelinjen. Det er fremdeles nødvendig med dia-

Over til s. 16

Over fra s. 14

ideer som både jeg og andre måtte ha. Dette arbeidet synes jeg er helt sentralt for sykehuset.

– Hvilke forutsetninger har du for å fylle stillingen som økonomisjef?

– Det heter seg jo at jurister og poteter kan brukes til alt. Jeg deler ikke den oppfatningen. Selv om juridikum kan komme til nytte i mange sammenhenger, også med det økonomiske innslaget som finnes i denne utdanningen, vil nok det bli noe spedt. Jeg har 1-årig handelsgymnas etter artium og har også i en del år arbeidet i forretningslivet. Som leder for Diakonhjemmets sosialskole har jeg hatt ansvar for budsjettering og regnskap for denne delinstitusjon og samtidig fått et innblikk i Diakonhjemmets

økonomiske administrasjon. Ikke minst har jeg fått sett noen av de økonomiske problemer denne institusjonen sliter med. Så langt jeg kan forstå har det vært foretatt en tilfredsstillende oppbygging av økonomiavdelingen med utarbeiding av rutiner for denne administrasjonen. Det må være nødvendig å gi den totale økonomiske situasjonen ved hovedinstitusjonen topp-prioritet i tiden som kommer. Det vil for det første si å disponere og forvalte de ressurser institusjonen råder over. For det annet vil det være viktig å arbeide med finansieringskilder både overfor de offentlige myndigheter og evt. ny finansiering.

– Lykke til!

Øystein Tvetter

Over fra s. 15

koniens medvirkning både når det gjelder utføringen av moderne sykepleie i og utenfor institusjon og på utdanningssektoren, men selvsagt kan dette bare skje i samarbeid med det offentlige som i dag har det lovsmessige ansvar for helse- og sosialsektoren.

La det derfor være helt klart før vi går videre at selvsagt er somatisk sykepleie både innenfor hjemmesykepleien og i sykehus diakoni.

Imidlertid opplever vi i dag en ikke ubetydelig forvirring omkring diakonien i og med at det offentlige i stadig større utstrekning overtar ansvaret for oppgaver som tidligere var basert på frivillig, diakonal innsats. Av og til reises spørsmålet i fullt alvor både innenfor og utenfor kirken om diakonien i det hele tatt har noen berettigelse i vårt velferdssamfunn.

Etter en del år som diakonikonsulent, samt det praktiske kjennskap jeg etter hvert har fått når det gjelder samfunnsforhold, vil jeg våge den påstand at det i dag er et like stort behov for en kirkelig pionerinnsats som da Cathinka Guldberg tok opp sykepleien som en diakonal merkesak for ca. 100 år siden.

Imidlertid er vi nødt til å vurdere på nytt hva diakoni egentlig er og våge å kaste oss inn i de pioneroppgavene som *i dag* ligger like utenfor kirke- og bedehusdør om vi bare våger — og er villig til å se dem.

I det følgende vil jeg ut fra mine erfaringer som diakonikonsulent i stadig kontakt med lokalmenighetene peke på noen få eksempler på oppgaver som klart peker seg ut som en diakonal utfordring i dagens samfunn:

1. Helse- og velferdsarbeid blant eldre og funksjonshemmede

Ensomhet og isolasjon er et av vår tids store problem, og svært mange av våre eldre rammes ekstra hardt. Den økonomiske situasjon kan ikke sammenlignes med tidligere tider, men medmenneskelig kontakt og omsorg ser ut til å avta med økt materiell velstand. Det offentlige har ingen mulighet til å dekke dette skremmende store behovet for medmenneskelig kontakt, og her er etter min mening en av de virkelig store utfordringer for dagens diakoni. Forsøk i vårt bispedømme har vist at det med relativt enkle midler og villighet til nytenkning og frivillig innsats kan organiseres en diakonal besøkstjenesteordning av aller største betydning for denne gruppen av våre medmennesker.

I stikkordsform under samme saksområde kan nevnes tiltak som f.eks. kursopplegg for pensjonister, en rekke forskjellige arrangementer som kan aktivisere de eldre og funksjonshemmede, og sist men ikke minst tiltak hvor flere generasjoner kan møtes i forskjellige sammenhenger.

2. Forebyggende ungdomsarbeid

Den nylig avgitte innstilling om Barn og Unges oppvekstvilkår viser den vanskelige situasjon mange unge i dag står opp i. Uten å gå i detalj vil jeg peke på at her har kirken uanede muligheter når det gjelder å drive forebyggende arbeid på et stadium før de unge i en risikoposisjon glir ut i alkohol- og stoffmisbruk, kriminalitet osv. Et konkret forsøk som er gjort i en bymenighet i Nidaros bispedømme tyder på at en kan oppnå ganske oppsiktvekkende resultater på

det forebyggende felt. Imidlertid er det ikke her snakk om et tradisjonelt, kirkelig ungdomsklubarbeid, men en virksomhet hvor en over tid møter de unge i den situasjon de befinner seg uten å presentere skreddersydde meninger og holdninger med en løftet moraliserende pekefinger. Utgangspunktet må være respekt for de unge og en akseptering av deres problemer, holdninger og verdier. Bare med en slik innstilling hos diakoniarbeideren kan en ha mulighet for å snu en skjev utvikling og tilføre de unge verdier som gjør at de blir i stand til å møte livet som modne mennesker, eventuelt også med et klart kristent standpunkt og verdigrunnlag.

3. Arbeid på førskolesektoren

Her er det nok å peke på de store muligheter som den nye «Lov om Barnehager m.v.» åpner for et menighetsmessig diakonalt engasjement.

Igjen er det spørsmål om kirkens diakoni er i stand til å gå inn i utfordringen våre førskolebarn representerer i samme ånd og kallsbevissthet som våre pionerer gjorde i en annen tid med andre samfunnsforhold.

4. Forebyggende arbeid på familie og samlivssektoren

Dagens kjernefamilie er inne i en alvorlig krise, og symptomene er mange og urovekkende, f.eks. nervøse lidelser, alkoholmisbruk, adferdsproblemer hos barn og unge og et stort antall skilsmisser. Mange kjernefamilier lider under isolasjon og mangel på et sosialt nettverk som kan tre støttende til i krisesituasjoner og fremme følelsen av fellesskap og tilhørighet.

Krisen forsterkes ved at svært mange unge stifter familie uten de nødvendige forutsetninger når det gjelder elementære kunnskaper om hva som kreves når det gjelder å leve sammen i et ekteskap. Dette gjelder forhold som f.eks. økonomi, forståelse for hverandres grunnleggende behov for omsorg, respekt, følelse av egenverd, og sist men ikke minst kunnskaper om det seksuelle samliv.

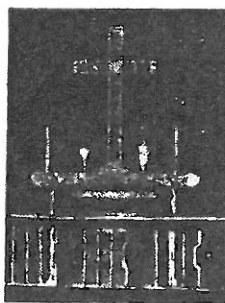
Kirken har et selvsagt diakonalt ansvar for familien i og med at den så sterkt hevder betydningen av familien som en av samfunnets grunnpillarer.

Den diakonale utfordring ligger bl. a. i å utarbeide konkrete kurs- og gruppeopplegg som kan gjøre de unge bedre i stand til å takle de problemer som melder seg i forbindelse med å stifte familie. Videre må menigheten i langt større utstrekning enn tilfellet er i dag fungere som en «storfamilie» hvor isolasjon og ensomhet kan elimineres og mennesker i alle aldre kan oppleve et meningsfylt medmenneskelig fellesskap.

Ovenstående er ment som noen få konkrete eksempler blant mange andre når det gjelder et diakonalt engasjement i dagens samfunn. Spørsmålet om diakoniens berettigelse i samfunnet er således fullstendig meningsløst. Slik samfunnet og forholdet menneskene imellom har utviklet seg, er det som aldri før et behov for at kristendommens grunnidé, kjærligheten, får komme til uttrykk i praktisk, diakonal omsorg for medmennesker både på det terapeutiske og det forebyggende plan. (Det forebyggende aspekt omfatter også et samfunnsmessig engasjement som går på å påvirke de

Men dersom vi vandrer i lyset, likesom han er lyset, da har vi samfunn med hverandre, og Jesu, hans Sønn's blod renser fra all synd.

1. Joh. 1.7

For Kristi kjærlighet tvinger oss.

2. Kor. 5.14

Siden sist

Sykepleierskolen.

Vårkull -75 avsluttet sin utdanning med hovedoppgave og statseksamen i begynnelsen av 1978. I alt ble 24 uteksaminert. 25 nye studenter startet på studiene i januar. I løpet av vårsemesteret vil siste kull etter «gammel ordning» fullføre utdanningen. Dermed vi en vesentlig epoke i skolens liv avsluttes. Fra samme tidspunkt vil skolen øke utdanningskapasiteten fra 25 til 30 studenter pr. kull. Dette er resultatet av langvarige forhandlinger med sykehusrådmannen. Skolens status og den rekrutteringsgrunnlag er ikke endret som følge av utvidelsen, og Oslo kommune har velvillig stilt de nødvendige ressurser til disposisjon.

I skolens forsøksprogram er de eldste studentene kommet til 5. semester (psykiatri/sosialmedisin). Sigrid Thorsnes er nå tilbake i skolen etter fullført lærerutdanning. Hun har 5. semester som særskilt arbeidsoppgave.

Som vårt eget sykehus nok merker, er spørsmålet om kliniske praksisplasser et stort problem. Problemet har latt seg løse hittil, og vi har fått positiv reaksjon på spørsmål om praksisplasser ved Radiumhospitalet og på Ski sykehus. Det gjenstår imidlertid en del arbeid før ordningen kan settes ut i livet.

En klasse har nå vært gjennom en meget spennende praksisperiode, kalt veiled-

Over til s. 19

Over fra s. 17

strukturer som fører til at samfunnet i så stor grad er «klientskapende». Imidlertid er det ikke i denne sammenheng plass til å utdype dette tema nærmere.)

Dagens utfordring gjør at en har bruk for diakoniarbeidere med forskjellig yrkesutdanning: sykepleiere, sosionomer, pedagoger og eventuelt andre, alt etter behovet i menighetene. Utfordringen til utdanningsinstitusjonene er at de i nær kontakt med menighetene kontinuerlig arbeider med spørsmålet om hva slags diakoniarbeidere menighetene trenger i dagens og morgendagens situasjon.

Det sier seg selv at utdanningsinstitusjonene må ta den diakonale virkelighets mangfold på ramme alvor og være «leverandør» som svarer til menighetenes behov til enhver tid.

Skal kirkens diakoni ha en framtid som «surdeig» og misjonsfaktor i vårt folk som vi er satt til å tjene, må vi ta konsekvensene av at diakonien er en omsorg for alle mennesker i nød, eller som står i fare for å komme i en nødssituasjon. Dette ansvar fører til at vi ikke kan begrense diakoniens virkeområde til et engasjement som bare gjelder en indre menighetskjerne av allerede troende.

Jarle Aune